

SN I-2 0435-5/09



Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu SEKRETARIAT WOJEWÓDZKI WIELKOPOLSKI	
WYPYNO DZIA	2009-08-11

H. Wuske
20.08.09
p. Skrytka
18. SIE. 2009
ML

**Najwyższa Izba Kontroli
Departament Gospodarki,
Skarbu Państwa i Prywatyzacji**

Warszawa, dnia 11 sierpnia 2009 r.

S/09/002
KGP-4112-00-1/2009

Wydział Skarbu Państwa i Nieruchomości SEKRETARIAT	
Data	18. 08. 2009
Wpłynęło	Pan
Piotr Florek	
Wojewoda Wielkopolski	

PILNE!!!
SN
Proszę o pilne uściślenie
sij; do sery sprawowania
nadzoru przez wydział
coz stawianym zarzutom
w wystraszaniu pokontrolnego
Proszę o informację na
piśmie do dnia 10 sierpnia
2009 r. 10.08.2009

Wielkopolski Urząd Wojewódzki w Poznaniu KANCELARIA GŁÓWNA	
WYPYNO DZIA	17. SIE. 2009
L. dz.	113982/09
Zal.	WW

WYSTĄPIENIE POKONTROLNE

Na podstawie art. 2 ust. 1 ustawy z dnia 23 grudnia 1994 r. o Najwyższej Izbie Kontroli¹ (dalej *ustawa o NIK*), Najwyższa Izba Kontroli² przeprowadziła w Wielkopolskim Urzędzie Wojewódzkim w Poznaniu³, kontrolę funkcjonowania Kaliskich Zakładów Przemysłu Terenowego w Kaliszu⁴ oraz sprawowania nadzoru nad przedsiębiorstwem w latach 2005-2009 (do końca maja).

W związku z ustaleniami przedstawionymi w protokole kontroli, podpisanym w dniu 28 lipca 2009 r., Najwyższa Izba Kontroli - Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji, stosownie do art. 60 *ustawy o NIK*, przekazuje Panu Wojewodzie niniejsze *Wystąpienie*.

1. Najwyższa Izba Kontroli negatywnie ocenia sprawowanie przez Wojewodę Wielkopolskiego nadzoru nad Kaliskimi Zakładami Przemysłu Terenowego w Kaliszu.

1.1. Wszczęcie postępowania naprawczego i ustanowienie zarządu komisarycznego KZPT przez ówczesnego Wojewodę Kaliskiego, nastąpiło w dniu 23 marca 1992 r., ze względu na złą sytuację ekonomiczną Zakładów (działanie ze stratą). Wyniki kontroli NIK przeprowadzonej w KPZT⁵ wykazały, że realizacja zadań naprawczych powinna zakończyć

¹ Dz. U. z 2007 r. Nr 231, poz. 1701 ze zm.

² Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji.

³ Dalej WUW lub Urząd.

⁴ Dalej Zakłady lub KPZT.

⁵ Protokół kontroli podpisany w dniu 15 lipca 2009 r., wystąpienie pokontrolne (znak KGP-4112-00-2/2009) z dnia 11 sierpnia 2009 r.



WI IW/090120111

ul. Filtrowa 57, 02-056 Warszawa
2) 444 56 92, fax: (0-22) 444 55 94, e-mail: kgp@nik.gov.pl
Adres korespondencyjny: Skr.poczt.P-14, 00-950 Warszawa 1

się co najmniej w 2005 r. Przedsiębiorstwo osiągnęło bowiem za ten rok dobre wyniki ekonomiczno-finansowe oraz wywiązywało się ze zobowiązań wobec Skarbu Państwa. Nie było również zadłużenia z tytułu kredytów bankowych, a eksploatacja wyremontowanego z własnych środków parku maszynowego pozwalała zachować płynność przebiegu procesów produkcyjnych. Także po 2005 r. Zakłady osiągały dodatnie wyniki finansowe. W ocenie NIK zaistniały więc przesłanki do uchylenia zarządu, określone w art. 69 ust. 1 *ustawy z dnia 25 września 1981 r. o przedsiębiorstwach państwowych*⁶, czego Wojewoda Wielkopolski jako organ założycielski Zakładów nie uczynił, motywując to potrzebą kontynuacji postępowania naprawczego przedsiębiorstwa oraz zaawansowanym procesem prywatyzacji KZPT, a także zmianą kolejnych zarządców.

Działając na podstawie art. 39 ust. 1 pkt 1 w związku z art. 48 *ustawy z dnia 30 sierpnia 1996 r. o komercjalizacji i prywatyzacji*⁷, zarządca komisaryczny złożyła w dniu 14 października 2008 r. na ręce Wojewody Wielkopolskiego *Wniosek o wszczęcie postępowania prywatyzacyjnego*. Po przygotowaniu niezbędnych dokumentów ze strony Zakładów, w dniu 8 marca 2009 r. w Wielkopolskim Urzędzie Wojewódzkim w Poznaniu (WUW) został złożony wniosek o komercjalizację, który następnie został przekazany Ministrowi Skarbu Państwa.

1.2. W trwającym 17 lat procesie naprawczym wojewodowie ośmiokrotnie dokonywali zmian na stanowisku zarządcy komisarycznego. W dwóch przypadkach okoliczności zmiany osób zajmujących to stanowisko (wybór i wyznaczenie nowego zarządcy komisarycznego) spowodowany był czynnikami pozamerytorycznymi, które w co najmniej jednym przypadku wskazują na zjawisko nepotyzmu. I tak:

- W dniu 1 lipca 2004 r. dokonana została zmiana zarządcy komisarycznego KPZT. Na stanowisko to, zarządzeniem ówczesnego Wojewody Wielkopolskiego Pana Andrzeja Nowakowskiego (nr 89/04 z dnia 29 czerwca 2004 r.), wyznaczony został Pan Zbigniew Zawartka, z którym w dniu 1 lipca 2004 r. podpisana została stosowna umowa o sprawowanie zarządu (nr 12/04). W dokumentacji Urzędu znajduje się drugie zarządzenie Wojewody, oznaczone tym samym numerem 89/04 i wydane w tym samym dniu (29 czerwca 2004 r.), w którym wojewoda wyznaczył na zarządcę komisarycznego Zakładów Panią Alicję Lisek. W Wydziale Skarbu Państwa i Przekształceń Własnościowych Urzędu, który do 3 stycznia 2007 r. był właściwym

⁶ Dz. U. z 2002 r. Nr 112, poz. 981 ze zm.

⁷ Dz. U. Nr 171, poz. 1397 ze zm. (dalej: *ustawa o kip*).

w sprawach ustanawiania nad przedsiębiorstwem zarządu komisarycznego oraz sprawowania nad nim nadzoru, funkcjonowała ówczesnie lista 203 osób, którzy złożyli wnioski do Urzędu ubiegając się o funkcję likwidatora, pełnomocnika ds. prywatyzacji lub zarządcy komisarycznego. Na liście tej nie było nazwiska Pani Alicji Lisek, odnotowano natomiast wpływ wniosku Pana Zbigniewa Zawartki. Nastąpiło to w dniu 1 lipca 2004 r., a więc już po dacie jego wyznaczenia na zarządcę komisarycznego i w dniu podpisania umowy o zarządzanie. Były Wojewoda Wielkopolski Pan Andrzej Nowakowski w złożonym oświadczeniu stwierdził, że nie pamięta sprawy wymiany kandydatów. Oświadczył też, że nie ma możliwości skonsultowania się w tej kwestii z ówczesnym Dyrektorem Wydziału Panem Zbigniewem Heydrychem. Odpowiedzialna za przygotowanie dokumentów starszy inspektor wojewódzki Pani Mirosława Marecka wyjaśniła natomiast, że zmiana nazwiska zarządcy nastąpiła na polecenie Dyrektora Wydziału Pana Zbigniewa Heydrycha, przy czym nie potrafiła wskazać przyczyn takiej decyzji.

- Zmiany zarządcy komisarycznego KPZT dokonano także z dniem 1 stycznia 2008 r. Dotychczasowy zarządca został odwołany, gdyż do Urzędu wpływały informacje wskazujące m.in., że dąży on do wstrzymania procesu prywatyzacji, ustanowił pełnomocnika, który podczas nieobecności zarządcy kieruje pisma do załogi korzystając z podpisu *in blanco*, a ponadto istnieje konflikt pomiędzy zarządcą, a załogą KPZT. W wyjaśnieniach złożonych na tę okoliczność przedstawicielowi Ministerstwa Spraw Wewnętrznych i Administracji, podczas kontroli dotyczącej okoliczności tej zmiany na stanowisku zarządcy KPZT⁸, Pan Wojewoda stwierdził ponadto, że podobne sygnały (o nieprawidłowościach w KPZT - dopisek NIK) „*docierały do mnie także od przedstawicieli partii koalicyjnej*”, a także, że „*nasz koalicjant sugerował konieczność zmiany na stanowisku zarządcy, proponując jednocześnie nowego kandydata na to stanowisko w osobie Pana Zbigniewa Zawartki*”. W dalszej treści tych wyjaśnień Pan Wojewoda wskazuje, że nie mógł przyjąć tej kandydatury, gdyż – według opinii pracowników Urzędu – kandydat ten, w okresie pełnienia funkcji zarządcy komisarycznego KPZT, nie wywiązywał się ze swoich obowiązków, dopuszczał się nadużywania alkoholu i w tym stanie podpisywał dokumenty, a ponadto często był nieobecny w pracy. W tych okolicznościach Pan

⁸ Wystąpienie pokontrolne Wiceprezesa Rady Ministrów Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji z dnia 27 listopada 2008 r. (znak DKSİW – AP-094-108-2140/08/MK) – dokument otrzymany przez NIK z Wielkopolskiego Urzędu Wojewódzkiego .

Wojewoda rozpoczął poszukiwania nowego kandydata, działając pod presją czasu, gdyż pod koniec roku „*trudno było znaleźć osobę, która podjęłaby się tego zadania*”.

Począwszy od stycznia 2006 r. w Urzędzie obowiązywały procedury i kryteria doboru kandydatów na zarządców komisarycznych, uregulowane zarządzeniem nr 5/06 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 13 stycznia 2006 r. Zgodnie z tym zarządzeniem organ założycielski wyznacza zarządcę spośród osób wyłonionych w postępowaniu kwalifikacyjnym prowadzonym w trybie publicznym (§ 1 ust.1), natomiast w uzasadnionych przypadkach wyznaczenie zarządcy może nastąpić bez przeprowadzenia postępowania, a osoba wyznaczona winna posiadać doświadczenie i umiejętności niezbędne do wykonywania powierzonych obowiązków (§ 1 ust.2). Po przeprowadzeniu postępowania ówczesny Wojewoda Wielkopolski zaakceptował, w dniu 8 marca 2006 r., listę 13 kandydatów na zarządców. Pani Grażyna Pieckowska, wyznaczona na stanowisko zarządcy komisarycznego KPZT na podstawie zarządzenia Pana Wojewody (nr 288/07 z dnia 31 grudnia 2007 r.), nie znajdowała się na powyższej liście.

W ocenie NIK, skorzystanie z przywołanego przepisu § 1 ust 2 wymagało uprzedniego sprawdzenia kompetencji kandydata. Przed powołaniem Pani Grażyny Pieckowskiej sprawdzenie takie nie nastąpiło. Jak stwierdził Pan Wojewoda przed podjęciem decyzji o wyznaczeniu Pani Grażyny Pieckowskiej na stanowisko zarządcy komisarycznego, sprawdzenie ograniczyło się do przeszukania zasobów internetowych, w których figurowała tylko informacja o posiadaniu przez kandydatkę uprawnień do prowadzenia ksiąg rachunkowych.

Jak wynika z wyjaśnień Pana Wojewody Pani Grażyna Pieckowska została Panu wcześniej zarekomendowana „*przez znaną Panu osobę*”. W przywołanym wystąpieniu pokontrolnym Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji wskazuje się, że telefoniczną rozmowę w sprawie zmiany zarządcy komisarycznego przeprowadził Pan Wojewoda z Sekretarzem Stanu w Kancelarii Prezesa Rady Ministrów Panem Eugeniuszem Grzeszczakiem. W rozmowie osobistej, do której doszło w Urzędzie w dniu 31 grudnia 2007 r., Pani Grażyna Pieckowska przedstawiła Panu Wojewodzie swoje doświadczenie zawodowe i kwalifikacje, lecz zataiła fakt istnienia jej powiązań z niedoszłym inwestorem KPZT, to jest Związkiem Ochotniczych Straży Pożarnych RP. O powiązaniach tych, jak wynika z wyjaśnień złożonych przez pracownika Wydziału Skarbu Państwa i Nieruchomości Urzędu Panią Katarzynę Skrzyńiarz, został Pan Wojewoda poinformowany w styczniu 2008 r.

Z wyjaśnień Pana Wojewody wynika natomiast, że informację o pełnomocnictwie dla Pani Grażyny Pieckowskiej do prowadzenia negocjacji prywatyzacyjnych w imieniu ZOSP RP uzyskał Pan dopiero w dniu 3 października 2008 r. Zgodnie z Pana wyjaśnieniami, również w tym dniu został Pan poinformowany, że Pani Grażyna Pieckowska zatrudniła w charakterze szefa produkcji i rozwoju oraz pełnomocnika zarządcy komisarycznego KZPT Pana Zbigniewa Zawartkę.

2. Urząd Wojewódzki, pomimo skarg na działalność zarządców, składanych zwłaszcza przez działające w Zakładach związku zawodowe, oraz pomimo otrzymywania innych informacji o rzekomych nieprawidłowościach w KZPT, nie przeprowadził w okresie od dnia 1 stycznia 2005 r. do dnia 30 maja 2009 r. ani jednej kontroli zmierzającej do wyjaśnienia zasadności podnoszonych w tych skargach zarzutów. Ostatnie pismo dotyczące działalności zarządcy skierowane zostało przez związki zawodowe w dniu 17 czerwca 2009 r. do Ministra Spraw Wewnętrznych i Administracji. W piśmie do MSWiA z dnia 2 lipca 2009 r. Pan Wojewoda pozytywnie ocenił pracę zarządcy oraz przekazał wyjaśnienia zarządcy komisarycznego KZPT na zarzuty związków zawodowych.

Wyjaśniając przyczyny nieprzeprowadzenia kontroli w KZPT Dyrektor Wydziału Skarbu Państwa i Nieruchomości⁹ Pani Dorota Stawicka stwierdziła, że: „*W okresie pełnienia funkcji zarządcy komisarycznego w KZPT przez Pana Bogusława Sobczaka, Wydział nie przeprowadził kontroli w przedsiębiorstwie, gdyż składane przez niego – w formie pisemnej i ustnej – wyjaśnienia, na stawiane przez związki zawodowe zarzuty, uznał za wystarczające. W odniesieniu do zarzutów formułowanych pod adresem Pana Zbigniewa Zawartki, informuję, iż ówczesny dyrektor Wydziału akceptował składane przez zarządcę wyjaśnienia i nigdy nie zainicjował żadnej kontroli*”.

W ocenie NIK praktyka badania zasadności skarg wyłącznie w oparciu o pisma skarżących i wyjaśnienia osób, których dotyczą zarzuty, jest nierzetelna. Konfrontacja argumentów stron, które z dużym prawdopodobieństwem nacechowane są subiektywizmem, bez sprawdzenia prawdziwości wskazywanych faktów i okoliczności, w praktyce nie stwarza możliwości zajęcia obiektywnego stanowiska. Nierzetelność tej praktyki jest tym głębsza, że argumenty ze skarg czy sygnałów od osób trzecich stanowiły niekiedy faktyczne uzasadnienie decyzji personalnych o odwołaniu zarządcy komisarycznego. Przykładem są okoliczności, jakie wymienił Pan Wojewoda uzasadniając dokonanie, opisaną w punkcie 1.2 *wystąpienia*,

⁹ Od dnia 4 stycznia 2007 r. Wydział ten przejął kompetencje Wydziału Skarbu Państwa i Przekształceń Własnościowych.

zmiany zarządcy KPZT z dniem 1 stycznia 2008 r. (dążenie zarządcy do wstrzymania procesu prywatyzacji, ustanowienie pełnomocnika, konflikt pomiędzy zarządcą, a załogą KPZT).

NIK zwraca także uwagę, że przeprowadzenie okresowych kontroli stwarzałoby szansę na ujawnienie zdarzeń, o których zarządcy nie informowali w sprawozdaniach do organu założycielskiego, a które faktycznie były nieprawidłowościami. Sytuacja taka miała miejsce w 2007 r. w odniesieniu do ówczesnego zarządcy komisarycznego Pana Bogusława Sobczaka.

W dniach od 14 do 23 kwietnia 2007 r. Zakłady delegowały dwie osoby do Chin celem zawarcia kontraktu eksportowego. W ocenie NIK, związane z tym wydatki były niegospodarne, nierzetelnie udokumentowane i rozliczone w sposób naruszający obowiązujące w tym zakresie przepisy.

Jedną z osób delegowanych był ówczesny Zarządca Komisaryczny Pan Bogusław Sobczak. Na jego nazwisko wystawione zostały wszystkie zaewidencjonowane w Zakładzie rachunki z delegacji. Nazwisko drugiej delegowanej osoby faktycznie nie jest znane, gdyż nie jest wymienione na żadnym dowodzie księgowym, w tym na rozliczeniu kosztów podróży. Wystawca biletu lotniczego (otwartego), wskazał wprawdzie, w odrębnym piśmie, że drugą osobą na którą został wystawiony bilet lotniczy był Pan Waldemar Bojarski, lecz dokument biura podróży nie stanowi w tym przypadku wiarygodnego potwierdzenia tego faktu. Pan Waldemar Bojarski w 2006 r. był potencjalnym nabywcą KZPT, lecz w okresie, w którym miała miejsce powyższa podróż służbowa, nie pozostawał z Zakładami w stosunku pracy, ani nie był związany żadną umową. Pan Bogusław Sobczak zeznał w trakcie kontroli, że uzasadnieniem wyjazdu Pana Waldemara Bojarskiego, który według wiedzy zeznającego „*nie miał w Chinach żadnych interesów*”, była jedynie pomoc w prowadzeniu rozmów handlowych.

Efektom wyjazdu do Chin było podpisanie kontraktu na zakup 72 tys. szt. hełmów o wartości 1 483 tys. USD. Zawarte w kontrakcie warunki płatności przewidywały 30 % przedpłaty oraz wniesienie depozytu zwrotnego w wysokości 10 tys. USD. Z korespondencji prowadzonej po podpisaniu kontraktu wynika, że partner chiński okazał się nierzetelny. Przed datą wpłaty depozytu dysponował jedynie kwotą 8 tys. USD i prosił Zakłady o zwolnienie z obowiązku dokonania wpłaty pozostałych 2 tys. USD. KZPT ostatecznie nie otrzymały wpłaty depozytu ani przedpłaty, w związku z czym kontrakt nie wszedł w życie. Jeszcze przed terminem wyjazdu uległa zmianie nazwa firmy chińskiej, która miała być partnerem KPZT oraz osoba prowadząca sprawę w tej firmie. Nie wzbudziło to jednak wątpliwości Zarządcy odnośnie celowości wyjazdu.

NIK zwraca uwagę, że w Ministerstwie Gospodarki lub w Wydziale Promocji Handlu i Inwestycji Ambasady RP w Pekinie istniała możliwość otrzymania informacji o potencjalnym ryzyku kontaktów handlowych z partnerami chińskimi.

Wydatki związane z podróżą, w łącznej, wyliczonej przez Zakłady kwocie 20,2 tys. zł obejmowały m.in. bilety dla dwóch osób, wraz z opłatą rezerwacyjną – prawie 7,7 tys. zł, hotel w Chinach – prawie 1,7 tys. zł, przeloty wewnętrzne dla dwóch osób ponad 1,4 tys. zł, opłatę za nadbagaż – niespełna 3,7 tys. zł, a także nocleg w hotelu Marriott w Warszawie, zakup alkoholu na lotnisku, usługi telekomunikacyjne i poligraficzne. Ponadto w koszt wyjazdu wliczono pieniężne prezenty dla kontrahentów w kwocie 3,6 tys. zł (równowartość 1300 USD). W Zakładach w ogóle brak było dowodów księgowych wystawionych na nazwisko Pana Waldemara Bojarskiego, a część wydatków, jak wynika z wyjaśnień głównej księgowej KPZT, rozliczono na podstawie oświadczenia ówczesnego Zarządcy Komisarycznego, w tym m.in. kwoty zaewidencjonowane jako pieniężne prezenty dla kontrahentów.

Ówczesna główna księgowa KZPT księgując wydatki związane z delegacją do Chin, kilkakrotnie naruszyła postanowienia *ustawy z dnia 29 września 1994 r. o rachunkowości*¹⁰. Zaksięgowanie niektórych nieopisanych, sporządzonych wyłącznie w języku obcym (chińskim) dowodów księgowych, bez ich sprawdzenia pod względem merytorycznym i formalno rachunkowym, stanowiło naruszenie art. 21 ust 1 *ustawy o rachunkowości*, a dokonanie przeliczenia wydatków walutowych nie na dzień ich poniesienia, ale według tabeli kursów średnich walut NBP z daty późniejszej - art. 21 ust 3 tejże *ustawy*. Zgodnie z art. 77 *ustawy o rachunkowości* dopuszczenie do prowadzenia ksiąg rachunkowych wbrew przepisom *ustawy* zagrożone jest odpowiedzialnością karną.

Ówczesny Zarządca Komisaryczny nie zawarł informacji o powyższym wyjeździe w złożonym organowi założycielskiemu sprawozdaniu ze swojej działalności za II kwartał 2007 r., ani w sprawozdaniu rocznym za 2007 rok.

3. Na podstawie zarządzenia nr 1/06 Wojewody Wielkopolskiego z dnia 28 kwietnia 2006 r. wprowadzone zostały w życie *„Zasady nadzoru właścicielskiego nad przedsiębiorstwami państwowymi, dla których organem założycielskim jest Wojewoda Wielkopolski”*. Miały one służyć skutecznemu wykonywaniu praw właścicielskich, zwiększeniu efektywności zarządzania i funkcjonowania nadzorowanych podmiotów i zapewnieniu transparentności procedur w zakresie gospodarowania majątkiem

¹⁰ Dz. U. z 2002 r. Nr 76, poz. 694 ze zm.

państwowym. Zasady te określały też m.in. obowiązki sprawozdawcze zarządców komisarycznych. NIK negatywnie ocenia nieegzekwowanie lub nierzetelne egzekwowanie tych obowiązków od zarządców KPZT.

3.1. Nie wymagano regularnego składania meldunków ze sprawowania zarządu komisarycznego oraz sprawozdania z działalności zarządcy.

W okresie objętym kontrolą nie zostało złożone sprawozdanie z działalności zarządcy za IV kwartał 2005 r., co było niezgodne z art. 67 *ustawy o przedsiębiorstwach państwowych*.

Z wyjaśnień Dyrektora Wydziału Skarbu Państwa i Nieruchomości Pani Doroty Stawickiej wynikało, iż „zarządca komisaryczny Pan Zbigniew Zawartka nie złożył sprawozdania za IV kwartał 2005 r., ponieważ od dnia 1 lutego 2006 r. nie pełnił już funkcji zarządcy komisarycznego w KZPT, a sprawozdanie statystyczne F-01 na koniec danego roku sporządzane jest w lutym i stanowi ono podstawę sprawozdania zarządcy za IV kwartał.” W ocenie NIK *ustawa o przedsiębiorstwach państwowych* nie uzależnia obowiązku cyklicznego sporządzania sprawozdania z działalności zarządcy od faktu przygotowania lub nie, sprawozdania F-01. Nie czynią tego również „*Zasady nadzoru właścicielskiego...*”. NIK zauważa, że w analogicznej sytuacji, powołany z dniem 1 stycznia 2008 r. zarządca komisaryczny, pomimo że nie sprawował zarządu w IV kwartale 2007 r., dopełnił ustawowego obowiązku i złożył stosowne sprawozdanie.

Nie był rzetelnie egzekwowany wymóg składania przez zarządców miesięcznych meldunków ze swojej działalności, ustalony w „*Zasadach nadzoru właścicielskiego...*”. W okresie objętym kontrolą zarządcy nie złożyli 8 obowiązkowych meldunków, to jest za marzec 2005 r., grudzień 2006 r., czerwiec i wrzesień 2007 r., czerwiec, wrzesień i grudzień 2008 r. oraz marzec 2009 r. Zdaniem Pani Doroty Stawickiej przyczyną był fakt zbieżności w czasie składania meldunku z ostatniego miesiąca kwartału i sprawozdania kwartalnego, opisującego obszernie przebieg zarządu i realizację programu naprawczego w ujęciu kwartału i poszczególnych miesięcy tego kwartału. Z uwagi na tę zbieżność nie podejmowano wobec zarządców działań egzekwujących powyższy obowiązek.

W ocenie NIK, o ile powyższe względy przemawiałyby za rezygnacją z obowiązku składania meldunku za ostatni miesiąc kwartału, to zmiana taka powinno być dokonana w drodze uprzedniej nowelizacji „*Zasad nadzoru właścicielskiego...*”. Regulowanie takich sytuacji praktyką, stojącą w sprzeczności z obowiązującym zarządzeniem wojewody, jest w ocenie NIK niedopuszczalne.

Ocena ta znajduje swoje uzasadnienia także w negatywnych konsekwencjach, jakie powyższa praktyka ma dla niektórych innych elementów systemu monitorowania przedsiębiorstwa, przewidzianych „*Zasadami nadzoru właścicielskiego...*”.

3.2. Jednym z tych elementów jest pozyskiwanie informacji o przedsiębiorstwie w formie miesięcznych sprawozdań F-01, stanowiących załącznik do miesięcznych meldunków składanych przez zarządców. W sytuacji braku meldunku, a tym samym sprawozdania F-01, Wydział Skarbu Państwa i Nieruchomości zmuszony był zwracać się dodatkowo do przedsiębiorstwa o przedłożenie brakującego formularza.

NIK zwraca także uwagę, iż przy wprowadzaniu na podstawie sprawozdania F-01 danych do odpowiedniej bazy, informacje zawarte w meldunku nie podlegały weryfikacji. Osoba odpowiedzialna za wprowadzanie danych nie otrzymuje bowiem meldunków, a jedynie sam formularz sprawozdania. Powoduje to sytuacje, w których dane z miesięcznych meldunków różnią się od danych wprowadzonych do bazy. Przykładowo, wykazane w meldunkach przez zarządcę koszty działalności operacyjnej za okres od stycznia do maja 2005 r. i od stycznia do lipca 2005 r. wyniosły odpowiednio 1 284 tys. zł i 2 024 tys. zł, podczas gdy w bazie danych odnotowano, na podstawie sprawozdania F-01, odpowiednio 1 288 tys. zł i 2 004 tys. zł.

3.3. Nierzetelnie sporządzane były tzw. „*Karty informacyjne o przedsiębiorstwie państwowym*” (załącznik nr 3 do „*Zasad nadzoru właścicielskiego...*”), stanowiące element bieżącej oceny działalności nadzorowanego podmiotu.

Formularz ten, wypełniany w układzie kwartalnym i rocznym przez pracowników Wydziału Skarbu Państwa i Nieruchomości Urzędu, powinien zawierać podstawowe informacje o sytuacji prawnej i ekonomicznej podmiotu oraz o działaniach podejmowanych przez organ założycielski w ramach nadzoru właścicielskiego.

W okresie objętym kontrolą sporządzono dla KPZT 12 *Kart informacyjnych* w układzie kwartalnym. W jednym przypadku, pomimo przekazanej przez Pierwszy Urząd Skarbowy w Kaliszu informacji o wystąpieniu zaległości podatkowych z tytułu VAT w wysokości 14 010 zł, w karcie umieszczono informację o terminowym regulowaniu zobowiązań podatkowych przez przedsiębiorstwo. Błędnie także wskazywano, począwszy od II kwartału 2006 r. do IV kwartału 2007 r. oraz w I kwartale 2009 r., że nastąpiła zmiana na stanowisku zarządcy, pomimo iż sytuacja taka nie miała miejsca. Jednocześnie w *Kartach* kwartalnych do końca grudnia 2008 r. wykazywano, że przedsiębiorstwo korzysta z pomocy publicznej. Było to sprzeczne ze stanem faktycznym, bowiem zgodnie z zawartą umową o udzielenie pomocy publicznej z dnia 27 października 2003 r. przedsiębiorstwo zobowiązało się do spłaty

pożyczki wraz z odsetkami w terminie do 5 kwietnia 2007 r. Akceptacja przez Ministerstwo Skarbu Państwa w dniu 13 sierpnia 2007 r. „Raportu z realizacji umowy o udzielenie wsparcia będącego pomocą publiczną” stanowiła ostateczne rozliczenie pomocy publicznej udzielonej przez MSP na podstawie powyższej umowy.

NIK nie podziela argumentacji, zawartej w wyjaśnieniach złożonych przez odpowiedzialnych pracowników Urzędu, że nieścisłości w poszczególnych kartach wynikają ze sposobu interpretowania zapisów tam zawartych (dotyczy pkt VI ppkt 4, to jest pytania czy przedsiębiorstwo korzystało z pomocy publicznej). *Karty* mają zawierać dane dotyczące ściśle określonego okresu i odzwierciedlać zdarzenia, które w tych okresach miały miejsce. Skoro więc w danym kwartale KPZT nie korzystało już ze środków pomocy publicznej, bo jej wykorzystanie zostało ostatecznie rozliczone, to nie ma podstaw aby w odnoszącej się do tego kwartału *Karcie* umieszczać informacje o zdarzeniach przeszłych, które miały miejsce w kwartałach poprzednich.

NIK zwraca przy tym uwagę, że informacje zawarte w kartach tworzą bazę danych, z której mogą korzystać zainteresowane osoby w celu prezentacji danych lub uzyskania wiedzy o sytuacji przedsiębiorstwa. Do zainteresowanych osób należą m.in. kierownictwo Wydziału, członkowie komisji ds. rokowań, członkowie zespołów opiniujących etc. W tej sytuacji istotne jest aby zawarte w *Karcie* informacje wiernie odzwierciedlały stan rzeczywisty, bez możliwości rozbieżnych interpretacji, co do znaczenia poszczególnych danych.

3.4. W związku z wynikami kontroli NIK dotyczącej gospodarowania majątkiem przedsiębiorstw państwowych w toku postępowań upadłościowych, Wydział Skarbu Państwa i Nieruchomości Urzędu, w dniu 10 stycznia 2007 r. zobowiązał zarządcę komisarycznego KZPT do przedstawiania w kwartalnych sprawozdaniach informacji o wysokości naliczonego i wypłaconego wynagrodzenia. W okresie objętym kontrolą w żadnym sprawozdaniu kwartalnym zarządca nie umieścił takich informacji. Z wyjaśnień Pani Doroty Stawickiej wynikało, że „z perspektywy czasu informacja taka okazała się nieprzydatna w ocenie realizacji umowy o sprawowanie zarządu komisarycznego i Wydział wycofał się z realizacji tego zalecenia”. NIK nie kwestionuje prawa Urzędu do wycofania wydanych przez siebie zaleceń w sytuacji, gdy uzna, iż są one nieefektywne z punktu widzenia celu, dla którego zostały wydane. Jednakże nierzetelnością jest nieegzekwowanie nałożonych obowiązków w okresie, w którym trwa obowiązek ich spełniania.

4. NIK nie zgłasza zastrzeżeń do dokonywanego przez Wojewodę, w ramach kompetencji organu założycielskiego, wyboru biegłego rewidenta do badania rocznego sprawozdania finansowego KZPT. Jednocześnie NIK pozytywnie ocenia przyjętą zasadę, iż jeden audytor może wykonać badanie finansowe danego podmiotu tylko w dwóch kolejnych latach.

5. Biorąc pod uwagę powyższe oceny i uwagi, na podstawie art. 60 ust. 2 *ustawy o NIK*, Najwyższa Izba Kontroli wnosi o:


- 1) Stosowanie przejrzystych zasad wyznaczania zarządców komisarycznych przedsiębiorstw państwowych objętych postępowaniami naprawczymi.
- 2) Dostosowanie obowiązków sprawozdawczych nałożonych na zarządców komisarycznych przepisami wewnętrznymi Urzędu, do faktycznych potrzeb związanych z prowadzeniem nadzoru i monitoringu przedsiębiorstw państwowych.
- 3) Zapewnienie rzetelnego prowadzenia „*Kart informacyjnych o przedsiębiorstwie państwowym*”.
- 4) Zorganizowanie prowadzenia ewidencji danych o przedsiębiorstwach objętych postępowaniami naprawczymi, pozyskiwanych ze sprawozdań statystycznych i meldunków, w sposób umożliwiający weryfikację zawartych w nich danych i korygowanie występujących rozbieżności.
- 5) Przeprowadzanie, w uzasadnionych przypadkach, kontroli podległych przedsiębiorstw państwowych, w tym zwłaszcza dotyczących zasadności skarg składanych na działalność zarządców komisarycznych.

Najwyższa Izba Kontroli – Departament Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji, na podstawie art. 62 ust. 1 *ustawy o NIK*, zwraca się do Pana Wojewody o nadesłanie, w terminie 21 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia, informacji o sposobie wykorzystania uwag i wykonania wniosków oraz o podjętych działaniach lub o przyczynach niepodjęcia tych działań.

Stosownie do art. 61 ust. 1 *ustawy o NIK*, w terminie 7 dni od daty otrzymania niniejszego wystąpienia pokontrolnego, przysługuje Panu Wojewodzie prawo zgłoszenia do dyrektora Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa i Prywatyzacji NIK umotywowanych zastrzeżeń w sprawie ocen, uwag i wniosków, zawartych w tym wystąpieniu.

W razie zgłoszenia zastrzeżeń, termin nadesłania informacji, o której wyżej mowa, liczy się – stosownie do art. 62 ust. 2 *ustawy o NIK* – od dnia otrzymania ostatecznej uchwały w sprawie powyższych zastrzeżeń.

DYREKTOR
Departamentu Gospodarki, Skarbu Państwa
i Prywatyzacji


Andrzej Otrębski